

Eğitim Programları ve Öğretimde Karma Yönteme Dayalı Doktora Tezlerinin İncelenmesi

Sevim AŞİROĞLU¹

Gönderim Tarihi: 15.07.2020

Kabul Tarihi: 05.10.220

Yayın Tarihi: 19.10.220

Öz: Bu araştırmanın amacı eğitim programları ve öğretim (EPÖ) alanında 2009-2019 yılları arasında yayınlanan karma yönteme dayalı doktora tezlerini içerik analizi ile inceleyerek, bu tezlerin konu alanı ve yöntem kısımlarındaki eğilimleri ortaya koymaktır. Veriler tez inceleme formu ile toplanmıştır. Genel eğilimlerin frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Anahtar kelimelere göre, en çok ele alınan konuların duyuşsal öğrenme, öğretmen eğitimi, bilişsel öğrenme, eğitim teknolojileri, eğitim yaklaşımları, program değerlendirme olduğu görülmüştür ve fen eğitimi, Türkçe eğitimi, okulöncesi eğitimi, matematik eğitimi programlarına yönelik tezler mevcutken, sosyal bilimler programlarına yönelik tezlere rastlanmamıştır. Tezlerin çoğunlukla tarama, durum çalışması ve deneysel desenlerinin kullanıldığı; eylem araştırması, olgu bilime çok az rastlandığı, içerik analizine hiç yer verilmediği görülmüştür. Karma yöntem türünün yakınsayan paralelde, örneklem türünün öğretmenler ve lisans öğrencilerinde, veri analizinin betimsel istatistik tekniklerinde yoğunlaştığı görülmüştür. EPÖ alanındaki akademisyenlerin ileri istatistik teknikleri ve farklı disiplinlerin bütünleştirilmesi konularına daha çok yer vermeleri önerilmektedir. Okulöncesi, lisansüstü, ortaöğretim öğrencilerinin veya velilerin örneklem alındığı araştırmalar yapılması teşvik edilmelidir çünkü bu alanlara yönelik eğitim programları da olduğu için EPÖ açısından değerlendirilmesine her zaman ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim programları, Eğitim, Öğretim

Examination Of Doctoral Theses Based On Mixed Method İn Curriculum and Instruction

Abstract: This research aims to examine the doctoral theses based on mixed methodology published between 2009-2019 in the field of educational Curriculum and Instruction (CI) with content analysis and to reveal the trends in these theses. The data were collected through thesis review forms. Frequency and percentages of general trends were calculated. It was seen that the most commonly studied subjects in the theses based on the keywords were affective domain, teacher education, cognitive domain, educational technologies, educational approaches, curriculum evaluation, and there were theses on science education, Turkish education, preschool education, mathematics education programs, while no theses were found on programs related to social sciences. It was observed that the theses mostly consisted of screening, case, and experimental studies; action research and phenomenology studies were very rarely conducted, and that no content analysis was included. It was seen that the mixed method was in a convergent parallel design, the sampling method was concentrated in teachers and undergraduate students and data analysis in descriptive statistics techniques. Advanced statistical techniques and integration of different disciplines should be included in CI graduate programs. Studies whose samples consist of preschool, graduate, secondary school students or parents should be encouraged and necessary opportunities should be provided.

Keywords: Educational Programs, Education, Teaching.

GİRİŞ

Türkiye’de eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştirme alanında, makale ve tezlerin incelenmesine yönelik birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmacılar; Yıldız (2004) yetişkin eğitimi; Gürdal, Bakioğlu ve Öztuna (2005), Taş, Başoğlu, Sarıgöl, Tepe ve Güler (2019) fen bilgisi eğitimi ve öğretimi; Dağhan ve Akkoyunlu (2015), Şimşek, Özdamar, Becit, Kılıçer, Akbulut ve Yıldırım (2008), Tosuntaş ve Emirtekin (2019) eğitim teknolojisi; Arık (2009), Doğan ve Tok (2018), Erdem (2011), Karadağ (2009), eğitim bilimleri; Küçükoğlu ve Ozan (2013), Şahin, Calp, Bulut ve Kuşdemir (2013), sınıf öğretmenliği; Yücel-Toy (2015) hizmet öncesi öğretmen eğitimi; Kurt ve

¹ Maltepe Üniversitesi, Türkiye, scamuzcu@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6528-4177

Erdoğan (2015) program değerlendirme; Gümüş, Esen ve Bellibaş (2019), Turan, Karadağ, Bektaş ve Yalçın (2014), Üstüner ve Cömert (2008), Uysal (2013), eğitim yönetimi ve denetimi; Delice, Ergene (2015), Öztürk, Eroğlu ve Kelecioğlu (2015) ölçek uyarlama ve geliştirme; Tosun-Sümer, Güven (2018) rehberlik ve psikolojik danışmanlık konu başlıkları altında toplandığı görülmektedir. Çalışkan ve Serçe (2018) ise Türkiye'deki eğitim alanındaki eylem araştırması makalelerini incelemiştir.

Araştırmada ele alınan bilim dalı eğitim programları ve öğretimdir. Bu alanda da araştırmaların incelenmesine yönelik araştırmalar mevcuttur. Ozan ve Köse (2004) tarafından yapılan bir çalışmada, Türkiye'de EPÖ alanında 2007-2011 yıllarında yayınlanmış makaleler incelenmiştir. Bıkmaz, Aksoy, Tatar ve Atak Altınyüzük (2013) 1974-2009 yılları arasında EPÖ alanındaki yapılan doktora tezlerini içerik analizi ile incelemiştir. Karma yöntem kullanımında son yıllarda büyük oranda artış olduğu belirlenmiştir. 2009-2014 yılları arasında EPÖ alanındaki doktora tezlerde en çok kullanılan yöntemin karma yöntem olduğu görülmüştür (Kozioğlu ve Senemoğlu, 2015). Karma yöntem pragmatik felsefeye dayalı olduğundan araştırmacıları nitel veya nicel yöntem arasında seçim yapmaya zorlamadığı, problemin çözümünü odağa aldığı için uygulamada kolaylık sağlamaktadır (Yıldırım, 2019). 2009 yılından bugüne kadar eğitim programları ve öğretim alanında karma yönetime dayalı araştırmalara daha çok ihtiyaç duyulmaya başlandığı söylenebilir. Ayrıca Erden'e (1998) göre eğitimde program değerlendirme araştırmalarında hem niteliksel, hem de niceliksel araştırmalar kullanılabilir.

2014 ve sonrasında yayınlanan EPÖ tezleri üzerinde çalışan bir araştırmacının henüz yapılmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca gerek program geliştirme, gerek programın uygulanması ve gerekse programın değerlendirilmesi süreçlerinin iyi bir şekilde betimleyebilmek için hem nicel hem de nicel verilere ihtiyaç vardır. Türkiye'de EPÖ alanında yaygın olarak yayınlanmaya başlayan karma yöntem tezlerini içerik analizi ile incelemek, hem karma yöntemle çalışan araştırmacılara alandaki boşluklar hakkında fikir verebilir.

Araştırmada 2009-2019 yılları arasında yayınlanan ve karma yönetime dayalı olan EPÖ alanındaki doktora tezleri incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

2009-2019 yılları arasında yayınlanan EPÖ alanında karma yönetime dayalı doktora tezlerinin;

1. Kullandıkları anahtar kelimelere göre dağılımı nasıldır?
2. Karma yöntem türüne göre dağılımı nasıldır?
3. Araştırma modellerine göre dağılımı nasıldır?
4. Örneklem düzeyine ve büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
5. Nicel boyutunun veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
6. Nitel boyutunun veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinin literatürde üç türü vardır. Bunlar betimsel içerik analizi, meta-analiz ve meta-sentez (tematik) olarak adlandırılır. Betimsel içerik analizi kavramsal yapının önceden belirli olduğu araştırmalardır (Dinçer, 2018). Frekans ve yüzde dağılımları incelenerek, belirli bir araştırma alanındaki yığılmalar ve boşluklar belirlenir. Bu araştırmada ise tezler önceden belirlenmiş bir yapıya göre incelendiği için betimsel içerik analizi kullanılmıştır.

Çalışma Evreni

2009-2019 yılları arasındaki erişime açık olan 73 teze ulaşılabilmektedir, bunların incelenmesi tek araştırmacı tarafından incelenmesi mümkün olmadığından, bunlar arasından rastgele seçilen 40 tanesi örnekleme alınabilmektedir.

Veri toplama Süreci

Tezler yükseköğretim kurulunun resmi internet sayfasından ulaşılmıştır (Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Tez Merkezi 2019). Bu tezlerin seçiminde kullanılan ölçütler; 2009-2019 yılları arasında yayınlanması, doktora tezi olması, EPÖ alanına yönelik olması, karma yönteme dayalı olması, erişim izninin olması şeklindedir. Bu ölçütlere uygun ve örnekleme dahil olan tezler 1'den 40'a kadar rastgele numaralar verilmiştir.

Araştırmada daha önce yapılan makale ve tez inceleme araştırmalarındaki veri toplama araçları incelenmiştir. Sözbilir ve Kutu'nun (2008) ve Şan'ın (2020) geliştirdikleri makale inceleme formları revize edilerek "Karma Yönteme Dayalı Tez inceleme" formuna dönüştürülmüştür. Revize edilirken Creswell ve Plano Clark'ın (2015) karma yöntem tanım ve türlerinden yararlanılarak kapsam geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Buna göre veri toplama aracına karma yöntem türünün belirlenmesine yönelik bir madde eklenmiştir. Daha sonra geçerliliğinin kontrolü için biri EPÖ alanından diğeri ölçme ve değerlendirme alanında iki uzmanın görüşüne sunulmuştur. Görüşler dikkate alınarak forma son hali verilmiştir. Karma yönteme dayalı tez inceleme formuna yer alan maddeler şunlardır: tezin kodu, anahtar kelimeler, karma yöntem türü, nicel boyut için araştırma deseni, nitel boyut için araştırma deseni, nicel boyut için veri toplama araçları, nicel boyut için örneklem düzeyi, nicel boyut için örneklem sayısı, nitel boyut için veri toplama araçları, nitel boyut için örneklem düzeyi, nitel boyut için örnekleme sayısı, nicel veri analiz türü, nitel veri analizi türü. Bu maddelerle ilgili değerlendiricilerden uygun olan seçenek/leri işaretlemeleri veya yazmaları beklenmektedir. Ayrıca anahtar kelimeler uzman görüşü alınarak ve literatür taraması yapılarak, belirlenen kategoriler (Araştırma eğitimi, bilişsel öğrenme, duyuşsal öğrenme, Program değerlendirme, Yabancı dil eğitimi, Öğretmen eğitimi, Eğitim ve öğretim teknolojileri, Matematik eğitimi, Fen eğitimi, Türkçe eğitimi, Sosyal bilgiler eğitimi, öğrenme, yükseköğretim programları, eğitim yaklaşımları/modelleri, eğitim programı, öğrenme stilleri, öğretim ilke ve yöntemleri, diğ.) altında incelenmiştir. Böylece geçerliliğin artırılması sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Tezler P1, P2, P3,...P40 şeklinde kodlanmıştır. EPÖ alanındaki doktora tezlerinin kullandığı anahtar kelimelerin, karma yöntem türünün, örneklem düzeyinin ve büyüklüğünün, nicel ve nitel boyutlarının veri toplama araçlarının, veri analiz yöntemlerinin; frekans ve yüzdelik değerleri hesaplanmıştır ve tablolar halinde sunulmuştur. Bir tezde birden fazla sayıda anahtar kelime, örneklem türü, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri kullanıldığı için bu değişkenlerin frekansı tez sayısından fazladır.

Araştırmanın iç geçerliğini sağlamak için bulgular bölümünde verilerin sunumundan sonra yorumlamalar yapılmıştır. Araştırmanın dış geçerliğini sağlama için ise yöntem bölümünde geçilen süreçler ayrıntılı bir şekilde verilmiştir ve tezler için raporlar olası teyide yönelik muhafaza edilmek üzere kayıt altına alınmıştır.

Araştırmanın iç güvenilirliğini sağlamak için veri analizleri ile ilgili sonuçlar yorum katılmadan olduğu gibi verilmiştir. Her bir tez için, karma yönteme dayalı tez inceleme formu üç bağımsız değerlendirici tarafından doldurularak güvenilirlik sağlanmaya çalışılmıştır. Miles ve Huberman'ın

(1994) güvenilirlik formülü (güvenirlik= Görüş birliği/Görüş birliği+Görüş ayrılığı) kullanılmıştır. Güvenirlik değeri .92 olarak bulunmuştur. Bu değer güvenirliğin yüksek olduğunu ifade etmektedir. Dış güvenirliğin sağlanması için ise veri analiz yöntemleri ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

BULGULAR

EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinde kullanılan anahtar kelimelerin kategorilere göre dağılımı tablo 1’de verilmiştir

Tablo 1. EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinde kullanılan anahtar kelimelerin kategorilere göre dağılımı

Kategoriler	Anahtar kelimeler ve Frekans (f) değerleri	f	%
Araştırma Eğitimi	Bilimsel araştırma (f = 1)/ Karma araştırma yöntemi (f = 1)	2	1,27
Bilişsel Öğrenme	Akademik başarı (f = 5) /Problem çözme (f = 2)/ Mantıksal Düşünme Becerileri (f = 1)/ Okuduğunu Anlama (f = 1)/ Bilgi düzeyi (f = 1)/ Kelime bilgisi (f = 1)/ Bilişsel yük (f = 1)/ Bilimsel araştırma yeterlikler (f = 1)/ Okuduğunu Anlama Becerisi (f = 1)/ Okuduğunu anlama (f = 1)/ İşbirliği becerileri (f = 1)/ Ebeveyn Başarısı (f = 1)/ Yenilikçilik (f = 1) / Eleştirel düşünme (f = 1)/ Matematiksel beceriler (f = 1)	20	12,66
Duyuşsal Öğrenme	Motivasyonel inançlar (f = 1) / Öz-yeterlik algısı (f = 2) /Motivasyon (f = 1) / Tutum (f = 2) / Öz düzenleme (f = 1) / Bilimsel araştırma yeterlik algısı (f = 1) / Mesleki imaj (f = 1) / Epistemolojik inanç (f = 1)/ Dil öğrenme inanışları (f = 1) / Biliş ötesi farkındalık (f = 1) / İngilizceye yönelik öz-yeterlik algısı (f = 1) / Öz düzenleme (f = 1) / Özyeterlik (f = 2) / Üstbiliş (f = 2)/ Üstbilişsel Farkındalık (f = 1), Mobil öğrenme araçlarını kabul (f = 1) / Benlik saygısı (f = 1) / Ebeveyn tutumu (f = 1)/ Çocukta davranış problemleri (f = 1)/ İletişim becerileri (f = 1) / Duyuşsal hedefler (f = 1)/ Sosyal problem çözme becerileri (f = 1)	26	16,46
Eğitim Programı	Okul öncesi eğitim programı (f = 1) Fen ve teknoloji Öğretim programı (f = 1)/ Aile eğitim programı (f = 1)/ Türkçe dersi öğretim programı (f = 1)/ Eğitim programları ve öğretim (f = 1) Eğitimci eğitimi programı (f = 1)/ Öğretim programı (f = 1)/ Öğretim tasarımı (f = 1)/ İngilizce ders öğretim programı (f = 1)/ Program geliştirme (f = 2)	12	7,59
Eğitim ve Öğretim Teknolojileri	Bilişim teknolojileri(f = 1)/ Teknoloji ile bütünleşme (f = 1) / Bilişim teknolojileri öğretmenleri (f = 1) Uzaktan eğitim (f = 1)/ Web (f = 1)/ Web-destekli durumlu öğrenme ortamı (f = 1)/ Web-destekli materyal tasarımı (f = 1) / Eş zamanlı (f = 1)/ Eş zamansız (f = 1)/ dijital öyküleme (f = 1)/ E-Öyküleme (f = 1)/ FATİH Projesi (f = 1)/ İnternet (f = 1)/ Çoklu ortam yazılımı (f = 1) / Mobil öğrenme (f = 1)	15	9,49
Eğitim Yaklaşımları/	Algo-Heuristik öğretim kuramı (f = 1) / Eklektik model (f =	14	8,86

Modelleri	1) / Bütünleştirilmiş program (f = 1) / Öğrenci merkezli öğretim (f = 1) / Öğretmen merkezli öğretim (f = 1)/ Yapılandırmacılık (f = 1)/ Kavramsal Öğrenme (f = 1)/ Öz yönetimli öğrenme (f = 1)/ Basamaklı öğretim programı (f = 1) Bütüncül eğitim (f = 1)/ Otantik görev odaklı yaklaşım (f = 1)/ Otantik öğrenme (f = 1)/ Bağlı model (f = 1)/ Karma Yöntem (f = 1)/ Ters-yüz edilmiş sınıf (f = 1) / harmanlanmış öğrenme(f = 1) Kültürel değerlere duyarlı eğitim (f = 1), Çokkültürlü eğitim (f = 1)		
Matematik Eğitimi	Matematik eğitimi (f = 2)/ Matematik öğretimi (f = 2)	5	3,16
Öğrenme	Öğrenme (f = 3)	3	1,90
Öğrenme Stilleri	Öğrenme stillerine dayalı etkinlikler (f = 1)/ Öğrenme stilleri (f = 2)/ Öğrenme stratejileri (f = 2)	5	3,16
Öğretmen Eğitimi	Öğretmen eğitimi (f = 2) / Öğretmen adayı (f = 3) Öğretmen yeterlikleri (f = 2) / Öğretmen görüşleri (f = 1) /Öğretmenin saygınlığı (f = 1) / Öğretmen niteliği (f = 1)/ Öğretmen özellikleri (f = 1)/ Öğretmenlik mesleği (f = 1)/ Yenilikçi öğretmen (f = 1) / Türkiye’de öğretmen yetiştirme eğitim programı (f = 1)/ Öğretmenlik meslek bilgisi (f = 1)/ Öğretmen yetiştirmenin tarihçesi (f = 1) / Teknolojik-pedagojik-alan bilgisi (f = 2) Pedagoji(f = 1) / İngilizce öğretmenleri (f = 1) Okul deneyimi (f =1) , Öğretmenlik uygulaması (f = 1)/ Uygulama öğretim elemanı (f = 1)/ Uygulama öğretmeni (f = 1)	23	14,56
Öğretim İlke ve Yöntemleri	Örnek Olay (f = 1)/ Öğretim ilke ve yöntemleri (f = 1)/ Öğretim (f = 1) / Öğretme Öğrenme Süreçleri (f = 1)/ Öğretim süreci (f = 1)	5	3,16
Program Değerlendirme	Program değerlendirme (f=3) / Değerlendirme (f=2)/ Provus fark değerlendirme modeli (f=1)/ Mesleki gelişim programlarının değerlendirilmesi (f =1)/ Stake’in uygunluk-olasılık modeli (f =1)/ CIPP modeli (f =1)/ Biçimlendirici (f =1)	10	6,33
Yabancı Dil Eğitimi	Yabancı dil öğretimi (f =1)/ Yabancı dil eğitimi(f =1)/ Çocuklarda İngilizce öğretimi (f = 1)/ İngilizce dersi (f = 1)	4	2,53
Yükseköğretim Programları	Yükseköğretim (f = 1)/ Yükseköğretim Kalite Kurulu (f = 1)/ Erasmus Programı (f = 1)/ Avrupa Birliği (f = 1) / Öğrenci öğrenim hareketliliği (f = 1)	5	3,16
Diğer	Veri kütüphanesi (f = 1), Kalite güvencesi (f = 1), Fen ve Sosyal bilimler lisesi (f = 1), Kültürel farklılıklar (f = 1), kültür (f = 1), İlkokula hazırlık (f = 1), Hastane okulları (f = 1), Hastane sınıfı (f = 1), Özel eğitim (f = 1)	9	5,70
Toplam	Toplam	159	100

Tablo 1'e göre, EPÖ tezlerinin anahtar kelimeleri için uygulanan içerik analizine göre anahtar kelimeler; araştırma eğitimi, bilişsel öğrenme, duyuşsal öğrenme, eğitim programı, eğitim teknolojileri, eğitim yaklaşımları/modelleri, matematik eğitimi, öğrenme, öğrenme stilleri, öğretim ilke ve yöntemleri, öğretmen eğitimi, program değerlendirme, yabancı dil eğitimi, yükseköğretim, diğer kategorileri altında toplanmıştır. Buna göre frekans ve yüzdelik değerlerinin büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: duyuşsal öğrenme (f=26, % 16,46), öğretmen eğitimi (f=23, % 14,56), bilişsel öğrenme (f= 20, %12,66), eğitim ve öğretim teknolojileri (f=15, % 9,49), eğitim yaklaşımları/ modelleri (f= 14, % 8,86), eğitim programı (f=12, % 7,59), program değerlendirme (f= 10, % 6,33), diğer (f =9, % 5,70), yükseköğretim programları (f=5, %3,16), öğrenme stilleri (f=5, %3,16) , öğretim ilke ve yöntemle (f= 5, % 3,16), yabancı eğitimi (f=4, % 2,53), öğrenme (f=3, % 1,90), araştırma eğitimi (f= 2, % 1,27).

Bu bulgulara göre karma yönteme dayalı EPÖ tezlerinde en çok ele alınan araştırma konularının duyuşsal öğrenme, öğretmen eğitimi, bilişsel öğrenme, eğitim teknolojileri, eğitim yaklaşımları/modelleri, program değerlendirme olduğu söylenebilir. Sosyal bilimler eğitimi kategorilerinde anahtar kelimelere yer veren tezlere hiç rastlanmadığı için tabloda yer verilmemiştir. "Fen ve teknoloji öğretim programı" şeklinde anahtar kelime fen eğitimi ile ilgili olan tek anahtar kelimedir ve eğitimi programı kategorisine dahi edilmmiştir. Aynı şekilde, Türkçe dersi öğretim programı, ortaokul matematik dersi öğretim programı, İngilizce ders öğretim programı şeklindeki anahtar kelimeler de birer tanedir ve eğitim programı kategorisinde ele alınmıştır.

EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinin kullandıkları araştırma desenlerine göre dağılımları tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırma desenlerine göre dağılımlar

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tarama modelleri	22	27,5
Deneysel modeller	12	15
Durum çalışması	15	18,8
Eylem araştırması	2	2,5
Olgubilim	2	2,5
Nicel boyut için desen belirtilmemiş	6	7,5
Nitel boyut için desen belirtilmemiş	21	26,3
Toplam	80	100,0

EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinin en çok kullandıkları desenler tarama modelleridir (f=22, % 27,5). İkinci sırayı durum çalışması (f= 15, %18,8) üçüncü sırayı deneysel çalışmalar oluşturmaktadır (f=12, % 15). Eylem araştırması (f=2, %2,5) ve olgubilim deseni (f=2, %2,5) ise en az kullanılan araştırma desenleridir. Nitel boyutta desen belirtmeyenler (f=21, %26,3), nicel boyutta desen belirtmeyenlerde (f= 6, %7,5) mevcuttur.

Bulgulara göre araştırmaların çoğunun tarama, durum çalışması ve deneysel olduğu; eylem araştırması ve olgubilime çok az yer verdikleri; metanaliz, metasentez, betimsel analiz yöntemlerine hiç yer vermedikleri; nitel ve nicel boyutta model belirtmeyen araştırmalar olduğu görülmektedir.

EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinin karma yöntem desenlerine göre dağılımları tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Karma Yöntem desenlerine göre dağılımlar

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Açımlayıcı sıralı	7	17,5
Keşfedici sıralı	2	5,0
İç içe	6	15,0
Yakınsayan paralel (üçgenleme/çeşitleme)	11	27,5
Çok aşamalı	7	17,5
Belirtilmemiş	7	17,5
Toplam	40	100,0

Tablo 3'e göre karma yöntem desenlerine göre frekans ve yüzdelerin büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: yakınsayan paralel (f = 11, % 27,4), açımlayıcı sıralı (f = 7, %17,5), çok aşamalı (f = 7, %17,5), belirtilmemiş (f = 7, %17,5), iç içe (f = 6, %15), keşfedici sıralı (f = 2, %5). Bulgulara göre en çok tercih edilen karma yöntem deseni yakınsan paralel desendir.

EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinin nicel boyutlarının örneklem düzeyine ve büyüklüğüne göre dağılımları tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Nicel örneklem düzeyi ve büyüklüğü

	Frekans (f)	Yüzde (%)	Nicel Örneklem Büyüklüğü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Nicel Örneklem Düzeyi					
Okulöncesi Öğrencileri	1	2,5	11-30 arası	2	5,0
İlkokul Öğrencileri	5	12,5	31-100 arası	16	40,0
Ortaokul Öğrencileri	7	17,5	101-300 arası	8	20,0
Ortaöğretim Öğrencileri	2	5,0	301-1000 arası	11	27,5
Lisans öğrencileri	14	35,0	1000 üstü	3	7,5
Lisansüstü öğrencileri	1	2,5	Toplam	40	100,0
Öğretmenler	7	17,5			
Veliler	1	2,5			
Öğretim elemanları	2	5,0			
Toplam	40	100,0			

Tablo 4'e göre karma yönteme dayalı EPÖ doktora tezlerinin nicel boyutunda kullanılan örneklem düzeyleri değerlerinin büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: lisans öğrencileri (f= 14, %35), ortaokul öğrencileri (f= 7, %17,9) öğretmenler (f=7, %17,9), ilkokul öğrencileri (f=5, %12,5), ortaöğretim öğrencileri (f=2, %5), okulöncesi öğrencileri (f=1, % 2) , lisansüstü öğrencileri (f=1, % 2), veliler (f=1, % 2).

Karma yönteme dayalı EPÖ tezlerinin nicel boyutu örneklem büyüklüğüne göre sınıflandırıldığında, büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: 31-100 arası (f=16, % 40) 301-1000 arası (f=11, %27,5), 101-300 arası (f=8, %20), 1000 üstü (f=3, %7,5), 11-30 arası (f=2, % 5).

Örnekleme ilgili bulgulara bakıldığında karma yönteme dayalı EPÖ tezlerinin nicel boyutunda örneklem grubu olarak en fazla lisans öğrencilerinin kullanıldığı dikkat çekicidir. İkinci sırayı ise ortaokul öğrencileri ve öğretmenler oluşturmaktadır. Nicel boyutta örneklem büyüklüklerinin 31-300 arasında yoğunlaştığı söylenebilir.

EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinin nitel boyutlarının örneklem düzeyine ve büyüklüğüne göre dağılımları tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Nitel örneklem düzeyi ve büyüklüğü

Nitel Örneklem Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)	Nitel Örneklem Büyüklüğü	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlkokul öğrencileri	3	7,5	1-10 arası	4	10,0
Ortaokul öğrencileri	3	7,5	11-30 arası	15	37,5
Ortaöğretim Öğrencileri	1	2,5	31-100 arası	15	37,5
Lisans öğrencileri	10	25	101-300 arası	6	15,0
Lisansüstü öğrencileri	2	5		40	100,0
Öğretmenler	9	22,5			
Öğretim elemanları	3	7,5			
Karışık	9	22,5			
	40	100			

Tablo 5'e göre karma yöntemle dayalı EPÖ doktora tezlerinin nitel boyutunda kullanılan örneklem düzeyleri değerlerinin büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: lisans öğrencileri (f= 10, %25), öğretmenler (f=9, % 22,5), ilkokul öğrencileri (f=3, %7,5), ortaokul öğrencileri (f=3, %7,5), öğretim elemanları (f=3, %7,5), lisansüstü öğrencileri (f=2, % 5) , ortaöğretim (f=1, % 2).

Karma yöntemle dayalı EPÖ tezlerinin nitel boyutu örneklem büyüklüğüne göre sınıflandırıldığında, büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: 11-30 arası (f=15, %37,5), 31-100 arası (f=15, %37,5) , 101-300 arası (f=6, % 15), 1-10 arası (f=4, %10).

Bulgulara göre nitel boyutta en çok kullanılan örnek grubu lisans öğrencileri ve öğretmenler olduğu dikkat çekicidir. Ortaöğretim ve lisansüstü grubu ise en az tercih edilenlerdir. Örneklem büyüklüğü ise ağırlıklı olarak 11-100 arasında değişmektedir.

EPÖ alanında karma yöntemle dayalı doktora tezlerinin nicel boyutunun veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine göre dağılımları tablo 6'de verilmiştir.

Tablo 6. Tezlerinin nicel boyutunun veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine göre dağılımları

Nicel veri toplama	Frekans (f)	Yüzde (%)	Nicel Veri Analizi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gözlem	3	4,7	Frekans/yüzde	12	12,1
Görüşme formu	5	7,8	t-testi	19	19,2
Bilişsel alana yönelik başarı testleri	6	9,4	MANOVA	2	2,0
Duyuşsal alana yönelik ölçekler	17	26,6	Parametrik olmayan testler	8	8,1
Alternatif değerlendirme araçları	12	18,8	ANOVA	17	17,2
Birden fazla veri toplama aracı kullanımı	21	32,8	Ortalama	19	19,2
Toplam	64	100,0	ANCOVA	10	10,1
			Korelasyon	2	2,0
			Faktör analizi	7	7,1
			MANCOVA	2	2,0
			Regresyon	1	1,0
			Toplam	99	100,0

Tablo 6'ya göre karma yönteme dayalı EPÖ doktora tezlerinin nicel boyutunda kullanılan veri toplama araçlarının kullanım sıklıklarının büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: birden fazla veri toplama aracı kullanımı (f=21, %32,5), duyuşsal alana yönelik ölçekler (f=17, %26,6), alternatif değerlendirme araçları (f= 12, %18,3), bilişsel alana yönelik başarı testleri (f= 6, %9,4), görüşme formu (f=5, % 7,8), gözlem (f=3, %4,7).

Karma yönteme dayalı EPÖ doktora tezlerinin nicel boyutunda veri analiz yöntemlerinin kullanım sıklığının büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: t-testi, ortalama (f=19, %19,2), ANOVA (f=, %17,2), frekans/yüzde (f=12, %12,1), ANCOVA (f=10, %10,1), parametrik olmayan testler (f=8, %8,1), faktör analizi (f= 7, %7,2), MANOVA (f=2, %2) , korelasyon (f=2, %2), MANCOVA (f=2, %2), regresyon (f=1, %1).

Bulgulara göre en çok tercih edilen veri toplama araçlarının duyuşsal alana yönelik ölçekler olduğu, birden fazla ölçme aracı kullananların yüzdesinin en yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmacıların analiz yöntemi olarak en çok t-testi, ortalama, ANOVA, frekans/yüzdeyi kullandıkları; Regresyonu bir, MANCOVA ve korelasyonu ise iki araştırma dışında kullanan olmadığı görülmüştür.

EPÖ alanında karma yönteme dayalı doktora tezlerinin nicel boyutunun veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine göre dağılımları tablo 7'da verilmiştir.

Tablo 7. Tezlerinin nitel boyutunun veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine göre dağılımları

	Frekans (f)	Yüzde (%)	Nitel Veri Analizi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Nitel veri toplama					
Görüşme	27	50,94	İçerik analizi	26	53,06
Gözlem	8	15,09	Betimsel analiz	18	36,73
Anket	6	11,32	Diğer	5	10,20
Dökümanlar	12	22,64	Toplam	49	100
Toplam	53	100			

Tablo 7'ye göre karma yönteme dayalı EPÖ doktora tezlerinin nitel boyutunda veri toplama yöntemlerinin kullanım sıklığının büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: Görüşme (f=27, %50,94), dökümanlar (f=12, %22,5), gözlem (f=8, %15,09), anket (f=6, %11,32).

Bulgulara göre tezlerin yarısı nitel veri toplama aracı olarak görüşmeyi, veri analiz yöntemi olarak ise en çok içerik analizini kullanmaktadır.

Karma yönteme dayalı EPÖ doktora tezlerinin nitel boyutunda veri analiz yöntemlerinin kullanım sıklığının büyükten küçüğe doğru sıralaması şu şekildedir: İçerik analizi (f=26, %53,06), betimsel analiz (f=18, %36,73), diğer (f=5, %10,20).

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

2009-2019 yılları arasında yayınlanan karma yönteme dayalı EPÖ tezlerinin betimsel içerik analizi ile incelendiği bu araştırmanın sonuçları aşağıda verilmiştir.

Araştırma sonucuna göre karma yönteme dayalı EPÖ tezlerinin anahtar kelimelerle ilgili bulgularına bakıldığında en çok ele alınan araştırma konularının duyuşsal öğrenme, öğretmen eğitimi, bilişsel öğrenme, eğitim teknolojileri, eğitim yaklaşımları/modelleri, program

değerlendirme olduğu görülmüştür. Karadağ'ın (2009) eğitim bilimleri alanında yapılan doktora tezlerinde de başarı ve tutum teması üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Fen eğitimi, Türkçe eğitimi, okulöncesi eğitimi, matematik eğitimi programları ile ilgili tezler mevcuttur ama sosyal bilimler eğitimi programı ile ilgili hiçbir araştırmaya rastlanmamıştır. Baş ve Sağırılı'da (2017) araştırmalarında inceledikleri makalelerin sırasıyla Türkçe, Matematik ve Fen ve Teknoloji kapsamında en fazla çalışma yapılan özel alanlar olduğunu belirtmişlerdir. EPÖ alanında yapılan araştırmaları içerik analizi ile inceleyen diğer araştırmacılar (Hazır Bıkmaz, Aksoy, Tatar, Atak Altınyüzük, 2014; Kozikoğlu, Senemoğlu, 2016) ise öğretme-öğrenme yaklaşım, yöntem ve tekniklerinin etkisinin konu aldığını, bunları öğretmen eğitimi program ve uygulamaları ile örgün eğitim programlarının değerlendirilmesi konulu tezlerin takip ettiği sonucuna ulaşmışlardır. EPÖ alanındaki anahtar kelime çeşidinin fazla olmasının sebebi ise EPÖ alanının eğitim alanı ile ilgili her konu ile ilişkilendirilebilir bir alan olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

EPÖ tezlerinde en çok kullanılan karma yöntem deseni yakınsayan paralel olup, az sayıda tezde karma yöntem deseninin belirtilmediği görülmüştür. Açımlayıcı, keşfedici, çok aşamalı deseni kullananlarda vardır. Ozan ve Köse'ye (2009) göre de 2007-2011 arasındaki EPÖ tezlerinde de yakınsayan paralel en çok kullanılan karma desen türüdür. 2011 yılında sonraki için bu durumun geçerliliğini korumaya devam ettiği söylenebilir.

Karma yönteme dayalı EPÖ tezlerinin çoğunda tarama modelleri, durum çalışması ve deneysel modeller kullanıldığı; eylem araştırması ve olgubilime çok az yer verildiği; metanaliz, metasentez, betimsel analiz yöntemlerine hiç yer verilmediği; nitel ve nicel boyutta model belirtmeyen araştırmalar olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar EPÖ alanında doktora tezlerini inceleyen bir başka araştırmacının sonucunu desteklemektedir (Hazır Bıkmaz, Aksoy, Tatar, Atak Altınyüzük, 2014). Karamustafaoğlu ve Değirmenci (2018) ise fen eğitimindeki makalelerin deneysel, tarama ve özel durum çalışması modellerinin kullanıldığı ve bazı makalelerde ise çalışmaların yöntemlerinin belirtilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca meta-analizin çok az kullanıldığını, etnografik ve literatür taraması yöntemlerinin ise hiç tercih edilmediğini belirtmişlerdir. Özkara'nın (2019) eğitim bilimleri makalelerinin incelendiği araştırmasında, desen olarak içerik analizlerinin sınırlı sayıda kullanıldığı görülmüştür. Buradan yola çıkarak karma yönteme dayalı EPÖ tezlerinin benzer araştırma yöntemlerinin kullanıldığı söylenebilir.

Nicel boyutta en çok lisans öğrencilerinin örneklem olarak kullanıldığı, okulöncesi öğrencilerinin, lisansüstü öğrencilerin, ortaöğretim ve velilerin örneklem olarak alındığı yalnızca birer teze rastlanmıştır. Lisansüstü öğrencilere, yöneticilere ve velilere yönelik araştırma ise yoktur. Bir başka araştırmada eğitim tezlerinde lisans öğrencilerinin ve yetişkinlerin en fazla çalışılan örneklem kitlesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Gökmen ve diğerleri 2017). Baş ve Sağırılı'ya (2017) göre lise düzeyindeki öğrencilere ve öğretmenlere yönelik araştırmalar yok denilecek kadar azdır. Tezlerin nicel örneklem büyüklüklerinin ise 31-300 arasında yoğunlaştığı görülmüştür. Oral, Dokumacı Sütçü'nün (2019) araştırma sonucuna göre ise en fazla 250 kişiden oluşan örneklem büyüklüğünün makalelerde tercih edildiği görülmüştür.

En çok tercih edilen veri toplama araçlarının duyuşsal ve psikomotor alanlara yönelik ölçekler olduğu, birden fazla ölçme aracı kullananların da kullanıldığı görülmüştür. Bu sonuçla paralellik gösteren bir başka araştırmada da nicel araştırma metodolojisinin temel alındığı tezlerde en fazla anket ve ölçeklerden faydalandığı belirtilmiştir (Gökmen ve diğerleri 2017).

Nicel analiz yöntemi olarak en çok t-testi, ortalama, ANOVA, frekans/yüzde kullanıldığı; Regresyon, MANCOVA ve korelasyonu kullanan az sayıda teze rastlandığı görülmüştür. Başka

bir araştırmada da en çok tercih edilen veri analiz tekniklerinin tanımlayıcı istatistikler ve karşılaştırma testleri olduğu görülmüştür (Oral, Dokumacı ve Sütçü, 2019).

2007-2011 yılları arasında EPÖ makaleleri, verilerin anket veya likert tipi ölçeklerle toplandığı, kolay ulaşılabilir örneklem gruplarının seçildiği, nispeten daha kolay istatistiksel tekniklerin yapıldığı ve çalışma alanı olarak da EPÖ'nün belirli alt alanlarının tercih edildiği tespit edilmiştir (Küçükoğlu, Ozan, 2014; Kozikoğlu, Senemoğlu, 2016).

Nitel boyutta en çok kullanılan örnek grubu lisans öğrencileri ve öğretmenlerdir. Ortaöğretim ve lisansüstü öğrencileri ise en az tercih edilenlerdir. Tezlerin büyük bir çoğunluğunda nitel veri toplama aracı olarak görüşme, veri analiz yöntemi olarak içerik analizinin kullanıldığı görülmüştür. Bir başka araştırma benzer sonuca ulaşmıştır. Nitel ve karma araştırma metodolojisinin temel alındığı tezlerde ise en fazla görüşme kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır (Gökmen ve diğerleri, 2017).

Doğan ve Tok (2018), Eğitim ve Bilim Dergisi'nde eğitim alanında 2007-2014 yılları arasında yayınlanan makaleleri incelemiştir. Sonuç olarak basit istatistiksel çözümlerinin daha çok kullanıldığı görülmüştür. Turan, Karadağ, Bektaş ve Yalçın (2014) tarafından yapılan araştırmada da 2003-2013 yılları arasındaki Eğitim yönetimi alanındaki makalelerde çoğunlukla basit istatistik tekniklerin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Küçükoğlu ve Ozan (2013) araştırmasında sınıf öğretmenliği alanındaki yüksek lisans tezlerinin büyük çoğunluğunda nicel yöntemin kullanıldığı, doktora tezlerinde ise nicel, nitel ve karma yöntemlerin kullanımının dengeli dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. MANOVA, ANCOVA ve Regresyon'un en az kullanılan analiz teknikler olduğu görülmüştür.

Hem eldeki bu araştırmanın hem de yukarıda bahsi geçen diğer araştırmaların bulgularına göre EPÖ araştırmalarında doktora düzeyinde bile hala ileri istatistik dışında kalan analiz tekniklerinin ve ölçek, anket türlerindeki veri toplama araçlarının ağırlıklı olarak kullanıldığı; öğretmen ve lisans öğrencileri gibi kolay ulaşılabilir örneklem gruplarının dışına çıkılmadığı, tarama, deneysel ve durum çalışması modellerinin dışındaki farklı araştırma modellerine çok az yer verildiği görülmektedir. Buna karşın karma yöntem araştırmalarının son yıllarda kullanılmaya başlanması ile nispeten çoklu ve farklı çeşitlerindeki araştırma tekniklerine daha çok yer vermeye başladığı görülmektedir. Karma yöntem dayalı EPÖ doktora tezlerinin anahtar kelimelere göre dağılımları oldukça çeşitlidir fakat farklı disiplinlerin bütünleştirildiği tezler ise az sayıdadır. Bu tezlerin nitel ve nicel boyutlarındaki desenlerin açık bir şekilde verilmediği tezlerin olması ise araştırma metodolojisi ile ilgili araştırmacıları bilgi eksikliklerinden kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmanın önerileri aşağıda açıklanmıştır.

EPÖ alanındaki araştırmacılar, karma yöntem, içerik analizi, eylem araştırması, olgubilim, ileri istatistik tekniklerin kullanılmasına daha fazla yer vermelidir. Böylece araştırmalar birbirinin tekrarı olan yöntemlerden ibaret olmaktan uzaklaşabilir ve nitelikleri artabilir.

Okulöncesi öğrencilerinin, lisansüstü öğrencilerin, ortaöğretim veya velilerin örneklem olarak alındığı EPÖ tezlerinde yapılması teşvik edilmelidir. Araştırmacıların kolay ulaşabildiği örneklem grubu ile sınırlı kalmaması için farklı örneklem gruplarına ulaşabilmeleri için gerekli imkânlar sağlanmalıdır. Çünkü bu alanlara yönelik eğitim programları da olduğu için EPÖ açısından değerlendirilmesine her zaman ihtiyaç vardır.

EPÖ ile başka disiplinlerin bütünleştirildiği araştırmalara daha çok yer verilmelidir. Sosyal bilimler programları ile ilgili EPÖ araştırmaları yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Anık, R. S. ve Türkmen, M. (2009). Eğitim bilimleri alanında yayımlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi. Erişim adresi: <http://oc.eab.org.tr/egtconf/pdfkitap/pdf/488.pdf>.
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2015). Karma Yöntem Araştırmaları. Tasarım ve Yürütülmesi Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dinçer, S. (2018). Eğitim bilimleri araştırmalarında içerik analizi: meta-analiz, meta-sentez, betimsel içerik analizi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 176-190. Doi: 10.14686/buefad.363159
- Delice, A. ve Ergene, Ö. (2015). Ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarının incelenmesi: Matematik eğitimi makaleleri örneği. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 60-75. Erişim adresi: <http://ebd.beun.edu.tr/index.php/KEBD/article/view/66>
- Dağhan, G. ve Akkoyunlu, B. (2015). Eğitimde teknoloji kullanım sürdürülebilirliği üzerine yapılan çalışmalarda genel eğilimler: Bir tematik içerik analizi çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 40(178), 225-253. Doi: [10.15390/EB.2015.4175](https://doi.org/10.15390/EB.2015.4175)
- Doğan, H., ve Tok, T. N. (2018). Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yayınlanan makalelerin incelenmesi: Eğitim ve Bilim Dergisi örneği. *Current Research in Education*, 4(2), 94-109. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/crd/issue/38641/435301>
- Erdem, D. (2011). Türkiye’de 2005–2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/epod/issue/5806/77236>
- Erden, M. (1998) Eğitimde Program Değerlendirme. Ankara: Anı Yayıncılık
- Gökmen, Ö. F., Uysal, M., Yaşar, H., Kırksekiz, A., Güvendi, G. M. ve Horzum, M. B. (2017). Türkiye’de 2005-2014 yılları arasında yayınlanan uzaktan eğitim tezlerindeki yönetsel eğilimler: Bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 42(189), 1–25. Doi: [10.15390/EB.2017.6163](https://doi.org/10.15390/EB.2017.6163)
- Gürdal, A., Bakioğlu, A. ve Öztuna, A. (2005). Fen bilgisi eğitimi lisansüstü eğitim tezlerinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17), 53-58. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/deubefd/issue/25433/268392>
- Gümüş, E., Esen, M. ve Bellibaş, M. Ş. (2019). Eğitim araştırmalarında" lider yetiştirme ve liderlik geliştirme" çalışmaları: 1980-2014 arası durum tespiti. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40), 491-505. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/26849/282369>
- Hazır Bıkmaz, F., Aksoy, E., Tatar, Ö. ve Atak Altınyüzük, C. (2013). Eğitim programları ve öğretim alanında yapılan doktora tezlerine ait içerik çözümlemesi (1974-2009). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 38, (168), 288-303. Erişim adresi: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/1627/596>
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87. Erişim adresi <http://kefad.ahievran.edu.tr/Kefad/ArchiveIssues/Detail/648668ae-de54-e711-80ef-00224d68272d>
- Karamustafaoğlu, O ve Değirmenci, S . (2018). Eğitim fakültesi dergilerinde yayınlanan fen eğitimi makalelerinin yöntem eğilimlerinin analizi. *Caucasian Journal of Science* , 5 (2) , 50-64 . Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cjo/issue/42044/499006>
- Kozikoğlu, İ. ve Senemoğlu, N.(2015): Eğitim programları ve öğretim alanındaki doktora tezlerinin

- içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, (40), 182, 29-41. Doi: 10.15390/EB.2015.4784.
- Kurt, A. ve Erdoğan, M. (2015). Program değerlendirme araştırmalarının içerik analizi ve eğilimleri; 2004-2013 yılları arası. *Eğitim ve Bilim*, 40(178). 199-224. Doi: [10.15390/EB.2015.4167](https://doi.org/10.15390/EB.2015.4167)
- Küçükkoğlu, A. ve Ozan, C. (2013). Sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*. 4, (12), 27-47. Erişim adresi: http://ijoess.com/Makaleler/1395090723_27-47%20ceyhun%20ozan.pdf
- Miles M. & Huberman A. (1994) *Qualitative Data Analysis*, London: Sage.
- Oral, B., ve Dokumacı Sütçü, N. (2019). Türkiye'de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile ilgili yapılan makalelerin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Özel Sayı, 30-39. Erişim adresi: <https://atif.sobiad.com/files/TBTKK/tsadergisi/682314.pdf>
- Ozan, C., ve Köse, E. (2014). Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 116-136. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suje/issue/20635/220033>
- Özkara, B. Ö. (2019) ULAKBİM'de dizinlenen eğitim bilimleri dergilerinde 2017 yılında yayımlanan makalelerin çözümlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 52 (2) , 469-494 . Doi: 10.30964/auebfd.424104
- Öztürk, N. B., Eroğlu, M. G. ve Kelecioğlu, H. (2015). Eğitim alanında yapılan ölçek uyarlama makalelerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 40(178). 123-137. Doi: 10.15390/EB.2015.4091
- Sözbilir, M. ve Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education, Special Is*, 1-22. Erişim adresi: <http://www.usca.edu/essays/specialedition/MSozibilirandHulyaKutu.pdf>
- Şahin, D., Calp, Ş., Bulut, P. ve Kuşdemir, Y. (2013). Sınıf öğretmenliği eğitimi bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli kriterlere göre incelenmesi. *Journal of World of Turks*, 5,(3), 187-205. Erişim adresi: <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423939247.pdf>
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbulut, Y. ve Yıldırım, Y. (2008). Türkiye'deki Eğitim Teknolojisi Araştırmalarında Güncel Eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (19), 439-458.
- Şan, E. (2020). Türkiye'de Eğitim Alanında Yayımlanan Karma Yönteme Dayalı Makalelerin İncelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi. İstanbul.
- Taş, E , Başoğlu, S , Sarıgöl, J , Tepe, B ve Güler, H . (2019). Türkiye'de 2008-2018 yılları arasında araştırma ve sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımına ilişkin fen eğitimi alanında yapılan bilimsel çalışmaların incelenmesi. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBİAD)* , 9 (1) , 69-78 . Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/odusobiad/issue/44137/500378>
- Uysal, Ş. (2013). *Türkiye'de eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanındaki doktora tezlerinin incelenmesi. (Yayımlanmamış doktora tezi)*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Üstüner, M. ve Cömert, M. (2008). Eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi anabilim dalı lisansüstü dersleri ve tezlerine ilişkin bir inceleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55), 497-515.
- Tosun Sümer, E. ve Güven, M. (2018). Okul psikolojik danışmanlarıyla ilgili lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Journal of International Social Research*, 11(60). 794- 801. Doi: 10.17719/jisr.2018.2833
- Tosuntaş, Ş. B., Emirtekin, E. ve Süral, İ. (2019). Eğitim ve öğretim teknolojileri konusunda yapılan tezlerin incelenmesi (2013-2018). *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 9(2). 277-286. Doi:

10.5961/jhes.2019.330

- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F. Ve Yalçın, M. (2014). Türkiye’de eğitim yönetiminde bilgi üretimi: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi 2003-2013 yayınlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 93-119. Doi: 10.14527/kuey.2014.005
- Yıldırım, İ. (2019). Karma Araştırma Yöntemi. Sedat Şen ve İbrahim Yıldırım (Ed.) Eğitimde Araştırma Yöntemleri içinde (317-331). Ankara: Nobel.
- Yıldız, A. (2004). Türkiye’deki yetişkin eğitimi araştırmalarına toplu bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 78-97. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/509206>
- Yücel-Toy, B. (2015). Türkiye’deki hizmet öncesi öğretmen eğitimi araştırmalarının tematik analizi ve öğretmen eğitimi politikalarının yansımaları. *Eğitim ve Bilim*, 40(178). 23-60. Doi: [10.15390/EB.2015.4012](https://doi.org/10.15390/EB.2015.4012)
- Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Tez Merkezi (2019). Erişim Adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>